

UNESCO Társult Iskolák Hálózata Magyarországon Fejlesztési stratégia 2022-2024

---

unesco

Társult Iskolák Hálózata

Történeti áttekintés

Az UNESCO Associated Schools Network (Társult Iskolák Hálózata, ASPnet) programját 1953-ban hozták létre, napjainkra 182 ország mintegy 11.000 oktatási intézménye csatlakozott a nemzetközi hálózathoz. Az iskolahálózat küldetése, hogy a béke védőbástyáit a diákok tudatában állítsa fel az Unesco értékeinek és céljainak megismertetésén keresztül, hangsúlyosan építve az oktatás négy alappillére¹, azaz megtanulni megismerni, megtanulni cselekedni, megtanulni létezni és legfőképpen megtanulni együtt élni.

A hálózat tagjai nem különleges vagy kivételezett intézmények, hanem olyan iskolák, amelyek felvállalják, hogy a mindennapi munkájuk keretében fokozott figyelmet fordítanak a szervezet céljaira: az alapvető jogokra és az emberi méltóságra, a nemek közötti egyenlőségre, a szabadságra és igazságosságra, a kultúrák közötti párbeszéd elősegítésére – programokon, eseményeken keresztül közvetítve ezeket a célokat a diákok felé.

Magyarország az 1960-as években csatlakozott a kezdeményezéshez, de a kezdeti bővülés után a 2010-es évekre gyakorlatilag már csak névleg működött a hálózat. Az iskolák alkalmasszerűen, évente egy-egy projekt kidolgozásáról adtak beszámolót, általában önállóan jelölték ki az események témáját és az iskolák között nem volt kommunikáció.

Az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága Titkársága (a továbbiakban: UMNBTitkárság) és a vele stratégiai együttműködésben dolgozó PontVelem Nonprofit Kft. (a továbbiakban: PontVelem) 2018-ban a 21 iskolából álló hálózat megújítását tűzte ki célul, ennek keretét jelölte ki a 2018-2021 évre kidolgozott hároméves fejlesztési stratégia. A stratégia kidolgozása a globális iskolahálózati célok és a magyar hálózat fejlesztési igénye által meghatározott irányok együttes figyelembevételével történt.

A 3 éves stratégia kiemelt céljai jórészt megvalósultak, az iskolahálózat a periódus végére szellemiségében, struktúrájában és létszámában is erősödött, a hálózat fókuszában a magyarországi helyzetre reflektáló globális iskolahálózati célok szerepelnek. A stratégia megvalósításának lendületét a 3 éves ciklus felén, a 2020 tavaszán kitört világjárvány lelassította, de az online oktatás adta lehetőségeket figyelembe véve, korlátozott keretek között folytatódott a stratégia végrehajtása.

---

¹ [Learning: The Treasure Within: Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-First Century; UNESCO 1996](#)

² [Evaluation of the UNESCO Associated Schools Project Network](#) - 64. oldal (2016. július), <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002454/245418E.pdf>

2022-2024. között megvalósítandó célok

A 2022-24-es időszak céljainak és feladatainak meghatározása előtt az UMN B Titkárság és a PontVelem, a 2021-es őszi Pedagógiai Műhelyen, majd egy online kérdőív segítségével felmérte a tagiskolák koordinátorainak és intézményvezetőinek véleményét, javaslatait. Az új 3 éves periódus céljainak kialakítása a tanári visszajelzések figyelembevételével történt.

- Továbbra is alapvető cél az iskolahálózat évente legalább 1-5 új tagiskolával történő **bővítése**, az új tagok hálózatba történő integrációjának és UNESCO-aktivitásának segítése.
- Fontos cél, hogy a tagok **értékként tekintsenek az iskolahálózati tagságra** a biztosított programoknak, lehetőségeknek és tartalmaknak köszönhetően.
- Az iskolahálózat nemzetközi jellegét tekintve cél a tagiskolák bekapcsolása a **nemzetközi** vérkeringésbe, a határokon átívelő programok támogatása.

A célok elérését támogató programok

Meglévő programelemek

Az UMN B Titkárság és a PontVelem, a tagiskolák aktív részvételével, fontos feladatának tekinti az elmúlt 3 évben elért eredmények megőrzését, valamint a pandémia elmúltával egyes hagyományossá vált programok folytatását:

- Folyamatos kapcsolattartás a tagiskolákkal különböző infokommunikációs csatornák segítségével a naprakész **tájékoztatás** és a nemzetközi, valamint hazai lehetőségek, projektek, programok, oktatási segédanyagok közvetítése érdekében.
- Évente 2 **Pedagógiai Műhely** megszervezése jógyakorlatok és tapasztalatok megosztása, új projektek, szervezetek, oktatási módszerek megismerése, személyes kapcsolatépítés, kérések-vélemények megfogalmazása céljából.
- Évente 3 **Nyílt Nap** megszervezése egy egész iskolát mozgósító, hagyományos UNESCO-szellemiséghez is illeszkedő iskolai napra építve, amelyre az eddigiekhez hasonlóan meghívást kapnak a helyi tankerületi és önkormányzati vezetők, helyi civil szervezetek, különleges előadók és a helyi média.
  - Megerősítendő célként jelenik meg a megrendező iskolán kívüli más tagiskolák eseményen történő személyes részvételének ösztönzése, támogatása.
- **A tagiskolák tájékoztatása és ösztönzése a különböző hazai és nemzetközi programokon való részvételre:**
  - Az **ENSZ/UNESCO** által meghirdetett **nemzetközi napokra** történő figyelemfelhívás, esetenként hazai vagy nemzetközi tananyagok, oktatási segédanyagok biztosításával.
  - **Figyelemfelhívás a PontVelem Nonprofit Kft. szervezésében megvalósuló összes országos/Kárpát-medencei/V4-es fenntarthatósági projektre** (amelyek

a szervezésen túl támogató partnerek és források biztosítását is jelentik), ezek kapcsán esetenkénti prioritás biztosítása a tagiskolák részére:

- *Világ Legnagyobb Tanórája és pályázata*
- *Kárpát-medencei Fenntarthatósági Témahét programjai, versenyei és pályázata, ezen belül is kiemelten:*
  - *ZöldOkos Kupa*
  - *Nemzetközi fenntarthatósági projektek*
  - *A Zöld Föld fenntarthatósági tankönyv és a hozzá kapcsolódó oktatási segédanyagokhoz, pedagógusképzéshez történő hozzáférés lehetősége*
  - *A több éven átívelő fenntarthatósági kutatási programban való részvétel lehetősége*
- **Figyelemfelhívás** a PontVelem és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által évente közösen rendezett **jótekonysági programokra** a Magyarországon élő, rászoruló gyerekek támogatására, illetve az adakozás lehetőségére (karácsonyi MosolyManó Program, MosolyTáska tanévkezdési program).
- A tagintézmények segítő ösztönzése a tagsággal együtt járó **minimum követelmények betartására**, az elvárt adminisztráció és hálózati munka elvégzése céljából (éves terv, tanév végi beszámoló stb. elkészítése).
- Képzésekkel, leírásokkal szükséges segíteni, hogy az iskolák megismerjék a nemzetközi adatbázisként működő és az iskolák közti kapcsolattartásra, jógyakorlatok megosztására szolgáló, megújulás előtt álló, az UNESCO központja által üzemeltetett online felületet.

Új programelemek

- Évente kiírásra kerülő **UNESCO-pályázat**, aminek nyertesei anyagi és szakmai támogatást kapnak a nyertes pályaművük megvalósításához. Az ENSZ/UNESCO által meghirdetett célok vagy jeles napok sorából 3 minden tanévben kiválasztásra kerül. Ezek közül a pályázó iskola osztályai kiválasztanak egyet és egy pályázati kiírás keretében részletezett feltételrendszer alapján részletesen kidolgoznak egy, a témához kapcsolódó projektet, és ezzel a projekttervvel pályáznak. A legjobb munkákat benyújtó tagiskolák osztályai nyereseményként, programjuk megvalósításához, anyagi és szakmai támogatásban részesülnek.
- A program költségvetésének függvényében cél az adott tanévben legaktívabb iskolák díjazása, egy ehhez kidolgozott szempontrendszer alapján.

Összefoglaló

Az UNESCO Társult Iskolák Hálózata (ASPnet) egy globálisan működő iskolahálózat, amelynek Magyarország is tagja az 1960-as évektől. A magyar iskolahálózat, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság Titkársága által működtetett Társult Iskolák Hálózata, az elmúlt 3 évben jelentős megújuláson ment át.

Az iskolahálózat megújításának fontos mérföldköve volt az első, 2018-2021. évet átfogó hároméves stratégia megalkotása, amely illeszkedett a globális környezetbe, és amely tükrözte a magyar elképzeléseket. A periódus végével a stratégia folytatása, újragondolása, az időközben megszerzett tapasztalatok figyelembevételével időszerűvé vált.

A hálózat megújítása során a stratégia hangsúlyos, kiemelt célja volt: *adni* a részt vevő iskoláknak. *Adni* kapcsolatokat, tudást, lehetőségeket, nemzetközi kitekintést, rangot, egy azonos célokat és elveket zászlajára tűző csoporthoz való tartozás érzését. Ugyanakkor a tagsággal együtt járó kötelezettségek is világossá váltak. Továbbra is olyan hálózat továbbépítése a cél, ahol a kötelezettségek egyensúlyban vannak a tagság általi előnyökkel.

Az előző 3 éves stratégia a megújulás céljait, lehetséges eszközeit és fontosabb mérföldköveit foglalta össze, a jelen stratégia pedig a megteremtett értékek megóvását és erősítését, a tagiskolákkal közösen kialakított hagyományok megőrzését, a jógyakorlatok még sikeresebb átadását és továbbfejlesztését tűzi ki célul, folyamatos, de ugyanakkor újszerű támogatási formák biztosításával a tagiskolák felé.